

Minnesanteckningar KLARA granskarmöte 2022-02-08

Tid: Klockan 9.00-15.00

Plats: Digitalt möte i Teams

Närvarande

Slavica Despotovic	Region Stockholm (del av mötet)
Rita Grandér	Göteborgs universitet (del av mötet)
Karin Hallstensson	RISE
Marlén Kilberg	Högskolan i Borås (del av mötet)
Britt-Marie Olsson	Stockholms universitet
Charlotte Parsland	Linnéuniversitetet (ordförande)
Andreas Resar	Region Västerbotten (del av mötet)
Gunilla Sandström	Västra Götalandsregionen (del av mötet)
Cecilia Sundelin	central granskare (sekreterare)
Leif Svanblom	Kungliga tekniska högskolan
Lisa Svedbom	Högskolan i Skövde
Cecilia Uppström	Kungliga tekniska högskolan
Ernesto Vargas Catalan	Uppsala universitet
Frida Wahlund	Region Skåne

§1 Mötets öppnande och ev. presentation av deltagare

Charlotte öppnade mötet och hälsade alla välkomna. En kort presentationsrunda följde.

§2 Nästa möte

- Nästa möte blir den 17-18 maj 2022 i Kalmar/Växjö (Linnéuniversitetet). Mötet kommer att bli fysiskt, med möjlighet att vara med digitalt. Eventuellt blir mötet ”lunch till lunch”, Charlotte återkommer om mötestider.
- Mötet därefter blir den 20-21 september 2022 i Skövde (Högskolan i Skövde).
- Mötet därefter blir den 22-23 november 2022 i Malmö/Lund (Lunds universitet).

§3 Föregående mötesanteckningar

- Förslag **2021-09S**: Valt SDB för granskning. Frida dubbelkollar status för förslaget med Anders Thorén.
- För flampunkter >100 °C: Ser man bara 100,1 i fältet för flampunkt, och inte kommentaren (vilket är fallet i vissa rapporter) blir användaren lurad. >100 grader bör tolkas på samma sätt som ”N/A” alt. ”flammar inte” eller om punkten helt utelämnas från SDS rubrik 9. Utveckling krävs för att man ska kunna skriva ”större än” eller ”mindre än” -tecken i fältet för flampunkt. Det är en kostnadsfråga. Leif påminner Anders Thorén om en prisuppgift för förslaget.
- Statistiken som tidigare fanns tillgänglig från startsidan i granskningsverktyget. Granskningsgruppen kom fram till att man behöver statistik över antalet röda/gula/gröna produkter, samt vilka produkter som saknar SDB/har SDB. Styrelsen kommer att diskutera förslaget vidare med EcoOnline.

- Förslag från RISE om att inkludera listan som baseras på Konventionen om förbud mot kemiska vapen (Chemical Weapons Convention) i KLARA. Styrelsen ska be EcoOnline om en offert för uppdraget.
- Granskningsgruppens förslag om att det är den harmoniserande klassificeringen som ska gälla i KLARA (framför leverantörens klassificering). Systemet behöver utvecklas för att det ska fungera fullt ut. Det kräver bland annat att vi kan koppla ihop ECHA:s hemsida med KLARA så att informationen automatiskt finns via ett klick. Kanske behövs även en kryssruta eller liknande om att klassningen är harmoniserande? Vi behöver också ta hänsyn till att skyddsangivelserna inte finns med på ECHA:s hemsida. Frida och Javid har skickat in förslaget till EcoOnline.
- Granskningsgruppens önskemål om att kunna få ut egna listor från granskningsverktyget över de produkter man granskat. Rita påmindes om att hon ska skriva ett förslag till styrelsen.
- Säkerhetsdatablad som utfärdats "I enlighet med förordning (EG) 2015/830" och med klassning enligt CLP. Vi kan slutgranska dessa produkter, även om leverantören egentligen ska hänvisa till den ursprungliga Reach-förordningen 1907/2006. Cecilia uppdaterar granskningsinstruktionen om att även SDB enligt ändringsförordningar till Reach-förordningen är OK för att granska en produkt i KLARA.
- I säkerhetsdatabladet för KLARA-id 215131 står det i SDB (avsnitt 1) att exponeringsscenario finns integrerat i avsnitt 1-16. Ska vi kryssa i rutan för exponeringsscenario eller inte för dessa produkter? Exponeringsscenarioer krävs bara för rena ämnen, och ska förmedlas som en bilaga till säkerhetsdatabladet. Cecilia kollar med Javid om han har kontaktat KEMI igen, för att se vad de säger om just detta SDB.
- Förslag **2021-17S** om att gulgranskare som har ett uppdaterat SDB för en grön produkt, ska kunna lägga in det på produkten, mot att produkten automatiskt blir gul. Därefter kan gulgranskaren granska om produkten och lägga till taggen "OK slutgranska". KEF väntar på offert från EcoOnline.
- Avfallskoder i KLARA. SUG har ett förslag om att systemet automatiskt ska kunna generera avfallskoder (HP-koder). Det handlar främst om att göra det lättare att sortera ut vad som är farligt avfall och inte. Styrelsen är något tveksam till förslaget eftersom det innebär en stor ändring samt att det krävs en relativt stor insats av oss granskare att granska dessa produkter. Andreas väntar på offerten från EcoOnline.
- Vid en gul- eller slutgranskarutbildning får en medlem max ¼ av platserna. Vid en granskardag/granskarträff gäller max två deltagare/medlem, därefter i mån av plats.
- Support vid gulgranskarutbildningar. Vid fullbokade gulgranskarutbildningar behöver Cecilia hjälp av en slutgranskare, för att hinna med att svara på deltagarnas granskningsfrågor. KEF ersätter den medlem som går in och hjälper till vid en utbildning med fyra timmars granskning av den Cecilia. Cecilia gör en bedömning om när det behövs support till en gulgranskarutbildning, och stämmer av behovet med Charlotte.
- Årsklockan är nu beslutad av KEF:s styrelse. Cecilia kommer att skicka ut ett informationsmail till samtliga granskare. Eventuellt kommer även KLARA-dagar och årsmöten med i årsklockan framöver. Årsklockan kommer att läggas ut på hemsidan.

- H-angivelser enligt GHS som inte finns i KLARA. Charlotte har diskuterat frågan med Anders Thorén. Det kanske inte handlar om så många produkter. Granskaren uppmanas att kontakta Cecilia eller Anders Thorén när nya angivelser behövs läggas till.

§4 Granskningsfrågor från kvalitetssamordnare

- Charlotte och Cecilia har uppdaterat vägledningen för lokal gulgranskarutbildning. Den uppdaterade versionen visades för granskningsgruppen och kommer att publiceras på hemsidan.
- Charlotte och Cecilia ska gå även igenom reglerna för gul- och gröngranskare samt rutinerna för granskningsgruppens möten.

§5 Föranmälda frågor från granskarna (anmäles senast den 28/1 till Cecilia)

Britt-Marie Olsson, 2022-01-05

1. Se KLARA-id 215852. Produkten har både SDB enligt CLP samt enligt GHS. SDB enligt GHS är hårdare klassat. Hur ska vi klassa produkten? Ska krysset "Ej CLP-klassad" anges?

Svar: Produkten ska klassas enligt CLP, men vi ska låta SDB enligt GHS ligga kvar på produkten. Vi ska samtidigt skriva in en kommentar om att SDB enligt GHS är hårdare klassat:

SDB enligt GHS har annan klassificering.

SDS according to GHS has a different classification.

Granskningsgruppen önskar lägga till en snabbtextkommentar för dessa produkter om det visar sig förekomma ofta. Cecilia uppdaterar granskningsinstruktionen. Britt-Marie kontaktar Sigma om just denna produkt för att dubbelkolla klassningen.

2. Se KLARA-id 218456. Om det går, vore det jättebra om man får registrera på kemikalienamnet och CAS-numret, där det finns med i SDB? Och i stället skriva handelsnamnet som synonym? Man kanske skulle göra på liknande sätt som vi gör när vi har en produkt med olika inventeringsenheter. Så att man har två alternativ (två KLARA-id) dels en produkt med handelsnamnet och dels en med kemikalienamnet och CAS, i de fall där man vill inventera på kemikalienamnet? Och så hänvisning till det andra KLARAid:et? Detta behöver ju inte göras med alla produkter med handelsnamn, bara där behov finns?

Svar: Ange kemikaliens CAS-nummer i fältet för CAS-nummer, samt ange kemikaliens namn som synonym och ange ECHA som källa. Vi kan göra så för rena ämnen i vissa undantagsfall.

Andreas Resar, 2022-01-21

1. I vägledningen för användningsområden står det att "För in vitro-diagnostik" ska översättas till laboratoriekemikalie, vilket jag kan tycka inte stämmer riktigt. Visserligen används IVD-produkter oftast på laboratorier (men inte alltid, finns patientnära IVD-tester och IVD-egentester som används av patienten själv, t.ex. självtester för corona), men rent juridiskt innebär "För in vitro-diagnostik" i regel (om inte tillverkaren missbrukar uttrycket) att det är en medicinteknisk produkt (lyder under förordningen om medicintekniska produkter för in vitro-diagnostik, IVDR), så man borde åtminstone kryssa i medicinteknisk produkt också, om inte bara.
Svar: Vi uppdaterar vägledningen på startsidan. För in-vitro diagnostik blir i stället "Medicinteknisk produkt". Cecilia uppdaterar vägledningen.

2. Sen är termen laboratoriekemikalie lite missvisande också, det handlar ju även ofta om kit som även kan innehålla biologiska komponenter. Kan man döpa om det till mer generellt uttryck som "Laboratoriebruk" eller "Laboratorieprodukt"?
Svar: Laboratoriekemikalie kvarstår eftersom det är benämningen som används i många SDB.

Cecilia Sundelin, 2022-01-21

1. Uppföljning av gulgranskare. Vilka produkter är det som kan räknas in i uppföljningen, är det bara gula eller även orange? Det vill säga, om en gulgranskare "bara" granskat orange produkter, är det då tillräckligt för att behålla behörigheten om hen gjort fler än 10 under ett år?
Svar: Charlotte och Leif tar upp frågan på kommande styrelsemöte.
2. Skrivregler för tecken. När det gäller bokstäver från det grekiska alfabetet (alfa, beta, gamma osv.) skriver vi ju in dessa med bokstäver i stället för själva tecknet. Detsamma gäller tecknen (+/-) och μ . Dessa saker gör vi (tror jag, det är längesen vi bestämde detta) dels för att det underlättar vid en sökning i inventeringsverktyget när inventeraren slipper söka med själva tecknet, dels för att vissa tecken blir ? när man kopierar namnet från ett SDB/hemsida in i KLARA. Skulle det vara bättre att göra på något annat sätt? Kan vi skriva in tecknet μ som det ser ut i stället, för att det kanske blir lättare för användarna att hitta produkten vid sökning? EcoOnline rekommenderar att vi söker med * för att undvika de problem som eventuellt kan uppstå vid sökning med tecken.
Svar: Vi skriver tecknet μ precis som det är, eftersom det fungerar. Cecilia uppdaterar granskningsinstruktionen. För övriga grekiska bokstäver, samt för tecknet (+/-) fortsätter vi som tidigare.

Leif Svanblom, 2022-02-02

1. Se KLARA-id 50695 (volym) respektive 119868 (massa). Jag har fått ett uppdaterat SDB från en annan leverantör som bara säljer produkten i volym. Ska jag även uppdatera KLARA-id 119868?

Svar: Ja, du får gärna uppdatera båda produkterna med det nya SDB, även om just den leverantören inte säljer produkten i massa.

§6 Information från styrelsen

- Styrelsen arbetar vidare med hemsidan, den kommer att publiceras inom kort.
- Styrelsen arbetar med att ta fram olika flödesschema för alla beställningar.
- Styrelsen arbetar också med årsmötet 31/3-1/4 som blir digitalt i år. Det kommer att bli workshops i samband med årsmötet. Information har skickats ut till samtliga kontaktpersoner. Ytterligare detaljer kommer närmare inpå.
- Styrelsen informerade om att nytt avtal tecknats för den centrala granskningen, med Blue Apple AB. Nytt från och med i år är att avtalet är löpande.

§7 Information från systemutvecklingsgruppen (SUG)

Andreas Resar (SUG): Vi har för tillfället fem aktiva ärenden i SUG, varav ett är beställt:

- Markering av brandfarlig vara klass 3 (eftersom dessa inte har någon symbol). EcoOnline arbetar med utvecklingen, förmodligen klart i februari.

För resterande fyra ärenden har offertförfrågan skickats till EcoOnline, det gäller följande:

- Markering av produkter som är importerade och anmälningspliktiga till kemikalieinspektionens produktregister.
- Uppföljning av ”Max lagrad mängd” brandfarlig vara. Kommer i så fall ligga under fliken ”Status”.
- Funktionalitet för att få stöd för avfallskoder enligt avfallsförordningen.
- Förslag om att inte slå ihop transaktioner vid årskopiering, se till att alla transaktioner delas upp i stället.

§8 Information från central granskare

- Rapport från digitala granskarträffen 18/1 2022. Granskarträffen var fullbokad även den här gången och mycket uppskattad av alla.
- Rapport från digitala gulgranskarutbildningen 25-26/1 2022. Sammanlagt deltog nio deltagare från sju olika medlemsorganisationer. Nästa gulgranskarutbildning planeras till hösten.
- Kommande utbildningsaktiviteter för granskare:
  - Nästa **slutgranskarutbildning** blir den 23-24/3 2022 endast om tillräckligt många deltagare anmäler sig samt har granskat minst 50 produkter.
  - Nästa **granskardag för gulgranskare** blir den 20/4 2022 i Teams.
- Genomgång av användningsområden. Cecilia har avslutat den årliga genomgången av de produkter som under det senaste året fått användningsområdet ”Övrigt: Definierat, men ej med i listan ovan”. Utifrån genomgången har Cecilia följande tre förslag till komplettering av vägledningen för användningsområden på startsidan:

Resin (KLARA-id 158277) => Drift- och underhållsprodukter
Skunningsmedel (KLARA-id 168590) => Drift- och underhållsprodukter
Textilfärgämne (KLARA-id 211065) => Tillverkning av ämnen/produkter

Granskningsgruppen tveksam till om det går att definiera endast ett användningsområde för "Resin". Vi börjar med att välja användningsområde produkt för produkt. Vi för alltså inte in Resin i vägledningen på startsidan vid denna uppdatering. Övriga förslag till uppdatering godkändes. Cecilia uppdaterar vägledningen.

- En ny uppdaterad version av granskningsinstruktionen kommer att publiceras under våren.

§9 Övriga frågor

Rita Grandér (Göteborgs universitet):

1. Vem ersätter Javid nu när han slutar?

Svar: EcoOnline har inte meddelat något speciellt angående ersättare, mer än att Anders Thorén tar över supporten. Skicka kallelse till kommande granskarmöten till Anders Thorén, så kommer Anders eller annan representant från EcoOnline till våra möten.

2. Rita efterlyser en digital granskarträff (halvdag) per termin för slutgranskare, motsvarande som finns för gulgranskare.

Svar: Granskningsgruppen är positiv till att vi provar. Charlotte tar med frågan till kommande styrelsemöte.

Cecilia Sundelin (central granskare):

1. Namnet på den nya klickrutan "EJ CLP klassad" behöver förtydligas, då knappens innebörd missförstås av flera granskare.

Svar: Granskningsgruppen funderar på alternativ. Förslag som kom upp:

Endast GHS-klassad (från granskarmötet november 2021)

Ej enligt CLP

Ej CLP

Vad blir det för konsekvenser för användarna? Kan vi flytta knappen så att den inte hamnar så nära "Ej märkningsplikt"? Vi tittade också på KLARA-id 214451 en produkt ej märkningspliktig enligt GHS, hamnar informationen rätt på PP-sidan? Enligt KLARA-id 214451 ska man inte kombinera klickken "Ej märkningsplikt" med klicket "Ej CLP klassad". Cecilia skickar ut exempel på hur det ser ut (en märkningspliktig produkt enligt GHS, samt en ej märkningspliktig). Komplettering 2022-02-09: Britt-Marie Olsson kom med bra förslag på hur det kan se ut. Förslaget (bifogas minnesanteckningarna) kommer att tas upp på nästa styrelsemöte.

2. När vi nu har klickrutan "EJ CLP klassad", kan vi då ta bort några av följande åtgärder som vi har för produkter som endast har SDB enligt GHS:

Rubriktext SDB "English SDS only GHS"

Produkttagg "SDB enligt GHS"

Snabbtextkommentar "SDB ej CLP"

Svar: Granskningsgruppen tycker att rubriktexten ska vara kvar, samt att produkttaggen fortfarande ska väljas för dessa produkter. Snabbtextkommentaren däremot föreslås tas bort. Cecilia uppdaterar granskningsinstruktionen.

3. Något vi också skulle kunna ta upp i samband med detta är klickrutan intill "EJ CLP klassad" som heter "PBT/vPvB" som ännu inte används. Ska vi ta bort den?

Svar: Cecilia ber EcoOnline om en lista över vilka produkter som har klickat.

Granskningsgruppen fortsätter diskussionen på nästa möte.

§10 Information från mötesdeltagarna (i mån av tid)

(ingen information denna gång)

Cecilia Sundelin 2022-02-08